

Kohti asiakaslähtöisempiä palveluja

Sosiaalipäivystys osana päivystysuudistusta

26.5.2016 Valmiusseminaari
erityisasiantuntija Virva Juurikkala, STM

Päivystysuudistus lausunnolla

- Valmisteilla oleva uudistuksen toimeenpano perustuu nykyisiin rakenteisiin ja lainsäädäntöön
- Uudistuksella tuetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntauudistuksen toimeenpanoa vuoden 2019 alusta lukien
- Lausuntokierros 19.5.–10.9.2016
  - lausuntopalaute webropol -kyselynä
- Tavoitteena saada uusi laki voimaan 1.1.2017, mutta soveltamisajankohta tarkentuu.

Uudistuksen tavoitteena..

- Sosiaalipäivystystoiminnan laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
- Sosiaalihuollon palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantuminen
- Sosiaali- ja terveydenhuollon välisen integraation vahvistuminen

LUONNOS SHL 29 § Sosiaalipäivystys

- *Sosiaalipäivystys on järjestettävä ympärivuorokautisesti kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi. Päivystys on toteutettava siten, että palveluun voi saada yhteyden ympäri vuorokauden ja kiireelliset sosiaalipalvelut voidaan toteuttaa siten kuin tässä tai muussa laissa säädetään. Päivystystä toteuttavissa yksiköissä on oltava riittävät voimavarat ja osaaminen, jotta palvelun laatu ja asiakasturvallisuus toteutuvat.*

Sosiaalipäivystystä toteutettaessa on toimittava yhteistyössä terveydenhuollon päivystyksen, pelastustoimen, poliisin, hätäkeskuksen ja tarpeen mukaan muiden toimijoiden kanssa.

Psykososiaalisesta tuesta sekä muusta kiireellisen hoidon sisällöstä säädetään terveydenhuoltolain 50 §:ssä. Sosiaalipäivystystä on järjestettävä terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitetun ympärivuorokautisen päivystysyksikön yhteydessä sekä terveydenhuoltolain 50 §:n 4 momentissa tarkoitetun perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä.

Sosiaalipäivystysyksiköiden tehtävistä, sosiaalipäivystyksen järjestämisen tavoista, yhteistyöstä muiden toimijoiden kesken sekä päivystysyksiköiden alueellisesta yhteistyöstä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

LUONNOS SHL 33 a §

Sosiaalipalvelujen järjestäminen muiden palvelujen yhteydessä

Sosiaalipalveluja voidaan keskittää valtakunnallisesti tai alueellisesti järjestettäviksi terveyspalvelujen ja tarpeen mukaan muiden palvelujen yhteydessä, jos se on tarpeen asiakasturvallisuuden ja sosiaalipalvelun laadun ja vaikuttavuuden takaamiseksi. Keskittäminen on tarpeellista, jos sosiaalipalvelu harvoin esiintyvänä tai vaativana edellyttää toistettavuutta tai usean alan erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa valtakunnallisesti ja alueellisesti keskitettäviin sosiaalipalveluihin sisältyvistä toimenpiteistä sekä niiden määristä ja edellytyksistä. Toiminnan yhteen sovittamista varten asetuksella voidaan nimetä valtakunnalliset toimijat.

Erikoissairaanhoidon keskittämisestä säädetään terveydenhuoltolaissa.

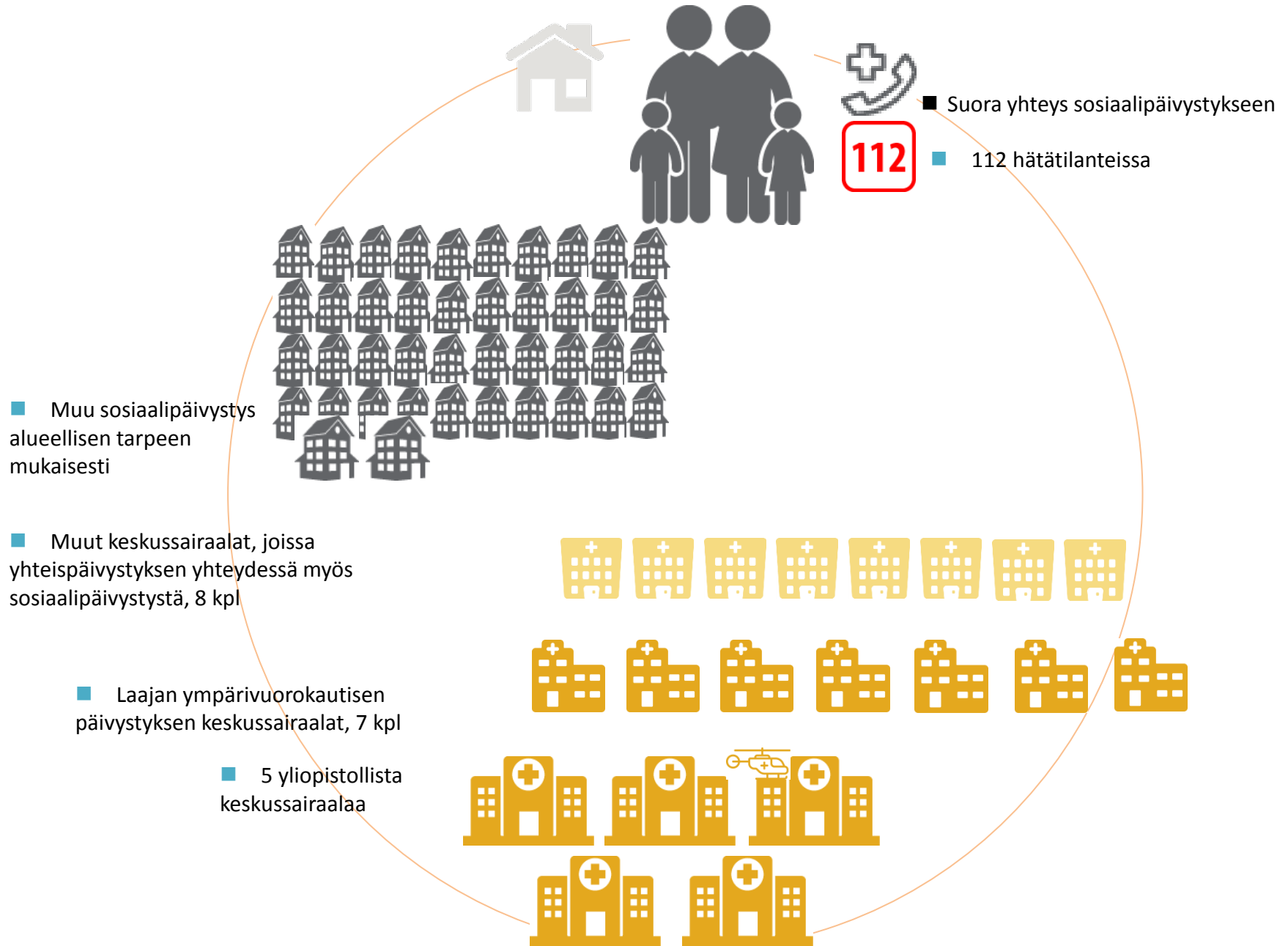
LUONNOS *Terveydenhuoltolaki 53 a §* **Sosiaalihuollon tarpeen arviointi**

Mahdollinen sosiaalihuollon tarve on arvioitava myös tässä luvussa säädetyn kiireettömän hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden velvollisuudesta toimia, kun henkilön sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, säädetään sosiaalihuoltolain 35 §:ssä. Henkilön oikeudesta saada palvelutarpeen arviointi säädetään sosiaalihuoltolain 36 §:ssä.

Sosiaalipäivystyspalveluja saisi jatkossa noin 20 suuresta sairaalasta:

- 12 ympärivuorokautisen laajan päivystyksen yksikköä
  - 5 yliopistollista sairaalaa Helsinki, Turussa, Tampereella, Kuopiossa ja Oulussa ja
  - 7 muuta laajan päivystyksen keskussairaalaa; Lahti, Lappeenranta, Pori, Seinäjoki, Jyväskylä, Joensuu ja Rovaniemi.
- Lisäksi sosiaalipäivystystä tulisi olla saatavissa nykyisten keskussairaaloiden yhteydestä: Kotkasta, Mikkelistä, Savonlinnasta, Hämeenlinnasta, Vaasasta, Kokkolasta, Kajaanista ja Kemistä

Päivystysuudistus sosiaalihuollossa

Päivystystoiminnan järjestäminen

- Pykälä ei edellytä koko alueen sosiaalipäivystystoiminnan siirtämistä terveydenhuollon päivystyksen yhteyteen, vaan palvelut voidaan tarvittaessa järjestää muilta osin muulla tavalla.
- Sosiaalipäivystystyössä tulee olla virkasuhteinen sosiaalityöntekijä, jolla on laajat oikeudet päätösten tekemiseen
- Asiakkailta oikeus saada suoraan yhteys sosiaalipäivystäjään

Uudistus vahvistaisi integraatiota ja yhteistä työtä

- Sosiaalipäivystystoiminnan vahvistamisen kautta kohti tasalaatuisempia ja vähemmän haavoittuvia palveluja tulevan maakunnan alueelle
- Uuden sosiaalihuoltolain mukaisen toimintaprosessin käyttöönotto nykyistä laajemmin; Saumattoman palvelun toteuttamiseksi mahdollinen sosiaalihuollon tarve olisi arvioita sekä kiireettömän että kiireellisen hoidon yhteydessä (terveydenhuolto arvioi, shl 35 §)
- Mahdollisuus uudistaa työnjakoa sairaalan sosiaalityön ja kunnallisen sosiaalityön välillä
- Yhdessä tehty työ tekee työstä kokonaisvaltaisempaa ja palvelusta entistä asiakaslähtöisempää. Asiakkaan polku tarvittaviin jatkopalveluihin nopeutuu.

Psykososiaalinen työ ja kriisipäivystyksen järjestäminen

- Kiireelliseen hoitoon sisältyy terveydenhuoltolain 50 §:n mukaan myös psykososiaalinen tuki.
- Edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden yhteistä toteuttamista.
- Yksilön ja yhteisön *psykososiaalisen tuen yhteensovittaminen* on voimassaolevien lakien mukaan sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon tehtävä (thl 27 § ja shl 25§).
- Sosiaali- ja terveydenhuollon, ensihoidon ja pelastusviranomaisten kanssa tulee olla selvät yhteistyömenettelyt psykososiaalisen tuen järjestämisestä ja tarjoamisesta.
- **Psykososiaalista tukea on järjestettävä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisissä päivystyksyksiköissä. Mahdollista järjestää myös erillisessä sosiaali- ja kriisipäivystyksyksikössä.**

Uudistuksen tavoiteltuja vaikutuksia

- Asiakas saa palvelunsa nopeammin ja helpommin
- Integraation lisääntyminen ja syventyminen → asiakkaan ”pompottelu” vähenee
- Moniongelmaisten asiakkaiden parempi palvelu
- Sosiaalipäivystystoiminnan haavoittuvuuden vähentyminen → päivystystoiminnan osaaminen, resursointi, laatu ja saatavuus vahvistuisivat
- Sosiaalihuollon ja sosiaalityön roolin vahvistuminen
- Kustannussäästöt erityisesti pitkällä aikavälillä

Lisätietoja:
<http://stm.fi/paivystysuudistus>